

Reis Stichting Oktober 44 naar Meensel-Kiezegem e.a. van 9 en 10 augustus 2025

We vertrokken 's morgens om 8.00 uur vanuit Putten naar het Ereveld Margraten. Er liggen daar op het enige Amerikaanse Ereveld van Nederland ruim 8.300 Amerikaanse militaire slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog begraven. Een indrukwekkend gezicht. Zovele witte kruizen in vele gebogen rijen, strak naast elkaar op het onberispelijke groene gras. Nadat we daar rondgewandeld en de diverse informatie- en herdenkingsplekken bekeken hadden, zijn we in het heuvelachtige Zuid-Limburg op weg gegaan naar een bij een van onze organisatoren van deze reis bekende plek om heerlijk in het zonnetje onze meegenomen lunch te gebruiken. Er was daar een uitkijktoren, van waaraf we een prachtige uitzicht op de verderop gelegen omgeving hadden.

Hierna reden we via slingerende binnenwegen richting België om daar aangekomen over de snelweg via Brussel richting Antwerpen naar de volgende bestemming het 'Fort van Breendonk' in Willebroek te gaan.

In deze oude indrukwekkende betonnen kolos was van 20 september 1940 tot 31 augustus 1944 het ergste kamp van België gevestigd. Het stond onder SS-leiding en was rechtstreeks verbonden met de Gestapo. Ongeveer 5.000 Belgen en arrestanten van andere nationaliteiten werden hier onder erbarmelijke omstandigheden opgesloten. De SS beroemde er zich op van Breendonk het vreselijkste oord

van West-Europa gemaakt te hebben. Met behulp van een audiotour werd uitleg gegeven over de functie van de diverse ruimtes, de tentoongestelde objecten en het leven van de gevangenen in deze 'hel'. Doordat het Fort na de oorlog als zodanig bewaard is gebleven,

komt het bij de bezoeker zowel in de binnen- als de buitenruimten zeer indrukwekkend en luguber over. Wat een verschrikkelijk onvoorstelbare ellende heeft zich daar toen voltrokken.

Je voelde het lijfelijk wanneer je een van de vele vertrekken binnenliep en rondkeek. Ruimten met stapelbedden en strozakken. Een 'rechtbank', een martelruimte en erbarmelijke sanitaire voorzieningen zoals ook in andere kampen zijn hier nog in takt gebleven. We werden er stil van!

Nadat we weer verzameld waren en onze indrukken onderling gedeeld hadden, kon de reis naar de eindbestemming van deze dag worden vervolgd. Dit was het plaatsje Tielt, waar het voor ons geboekte hotel staat. Omdat het wel weer even rijden was, besloten we onderweg een lichte maaltijd te gebruiken. In een kleine plaats aan de doorgaande weg vonden we een voor onze begrippen grote frituur met de welluidende naam 'Knabbel en Babbel'. Op een ruim overdekt terras hebben we onze buikjes goed kunnen vullen.

Een stuk verderop kwamen we bij onze slaapplek aan, waar we bij binnenkomst werden begroet met koffie, waarna de kamers werden verdeeld. Na een goede

nachtrust van een ieder van ons en na het ontbijtbuffet was het 8.30 uur tijd voor vertrek naar Meensel vanwege de eerste korte bloemenhulde bij het monument aldaar. Namens Stichting Oktober 44 werden de bloemen door Eefke en Renger van Beek gelegd. Het was door het vroege aanvangstijdstip de eerste keer dat we ook bij deze sobere herdenking aanwezig konden zijn.

Dit jaar was het de beurt aan buurtgemeenschap Kiezegem, waar de kerkdienst en de officiële herdenking met Meensel per toerbeurt plaatsvinden. Om 10.00 uur begon de

misviering in de Sint-Pieterskerk, geleid door diaken Luc Claeys. De burgerlijke plechtigheid werd daarna in de kerk voortgezet met diverse toespraken en het oplezen van de namen van slachtoffers door twee nabestaanden. Vervolgens werd de kerk verlaten en stelden we ons op voor de zogenaamde bloemenhulde bij het herdenkingsmonument in Kiezegem. Uit Nederland werden bloemstukken namens de Gemeente Putten, Stichting Samen Verder Putten en Stichting Vriendenkring Neuengamme gelegd. Namens onze stichting werd dit door bestuurslid Alexander Vonhof met zijn echtgenote gedaan. Tijdens de kranslegging speelde een fanfare enkele muziekstukken en stonden vaandeldragers aan weerszijden van het pad naar het monument.

Na het spelen van de Brabançonne, het Belgische volkslied, was de ceremonie ten einde en werden alle aanwezigen voor een informeel samenzijn in het plaatselijke verenigingsgebouw door de gemeente Tielt-Winge uitgenodigd. Daar werden we hartelijk ontvangen door meerdere bestuursleden van de N.C.P.G.R. Meensel-Kiezegem (Nationale Confederatie van Politieke Gevangenen 40-45 en Rechthebbenden van België) en leden van de Gemeenteraad Tielt-Winge. Uiteraard werd door ons nog een bezoekje gebracht aan het Museum 44 te Meensel, waar de geschiedenis betreffende de aanleiding en de gevolgen van de schietpartij voor de toenmalige inwoners van Meensel- Kiezegem op pakkende wijze wordt weergegeven.

Van daaruit zijn we terug naar Nederland gereden voor het laatste bezoek van deze trip, namelijk aan de Duitse Oorlogsbegraafplaats in Ysselsteyn nabij Venray. Er zijn daar in totaal 31.816 graven. Het betreft in meerderheid Duitse militairen, maar eveneens liggen hier Nederlandse, Poolse, en Russische soldaten die in Duits uniform gestreden hebben. Ook de bij de op 2 oktober 1944 gepleegde aanslag bij de Oldenallersebrug in Putten omgekomen Duitse officier Otto Sommer vindt hier zijn laatste rustplaats. Weliswaar op een minder groene grasmat dan op het Ereveld in Margraten biedt ook hier de aanblik van de oneindige rij kruizen met de door hoge loofbomen omzoomde paden een indrukwekkend gezicht.

Zo werd het tijd om de thuisreis te vervolgen, maar niet nadat we een heerlijke maaltijd hadden genuttigd bij een brasserie in het centrum van Ysselsteyn.

Om 22.00 uur kort na het invallen van de duisternis waren we veilig terug in Putten en konden we met elkaar terugkijken op een geslaagde reis waarbij we veel gezien, gehoord en beleefd hebben.

Nawoord:

Een woord van dank aan de leden van de reiscommissie die deze reis hebben georganiseerd!
Met name noem ik de heer R. Coveen voor zijn heldere uitleg onderweg en op de diverse bestemmingen.

A.B.E. Vonhof-Meiling